

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

COUNCIL OF EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

Çevrim içi ortamlarda kendinizi yetkin hissediyor musunuz?

Bu broşür, genç bir dijital vatandaş olarak haklarınızı ve sorumluluklarınızı öğrenmenize yardımcı olmayı amaçlıyor.

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Çevrim içi Haklar, haklar ve sorumluluklarımızı bilmenin yanında çevrim içi ve çevrim dışı topluluklarımıza aktif ve olumlu bir şekilde katılmak, gizliliğimizi ve güvenliğimizi nasıl koruyacağımızı öğrenmek ve gezegenin sürdürülebilirliğini desteklemek için bilinçli bir tüketici olmakla ilgilidir.

Çevrim İçi Haklar dört dijital vatandaşlık alanını kapsar:

Aktif Katılım
Haklar ve Sorumluluklar
Gizlilik ve Güvenlik
Tüketici Farkındalığı

Erişim ve Kapsayıcılık

Erişim ve Kapsayıcılık alanı iki kritik konuyu vurgular. Öncelikle, herkesin dijital ortamlara eřit erişime sahip olmadığını hatırlatır. Ayrıca, dijital vatandaşların farklı kùltürlere ve fikirlere saygı gösterilen demokratik dijital ortamların yaratılmasında rol oynaması gerektiğinin altını çizer.

Aşağıda erişim ve kapsayıcılık ile ilgili düşünmeniz için bazı sorular var. Bu soruları aileniz ve arkadaşlarınızla da tartışabilirsiniz:

- Teknolojinin erişim ve kapsayıcılık üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri nelerdir?
- İçinde bulunduğunuz çevrim içi ve çevrim dışı ortamları düşünün, yeterince kapsayıcı olmadığını düşündüğünüz ortamları daha kapsayıcı hâle getirmek için neler yapabilirsiniz?

Öğrenme ve Yaratıcılık

Öğrenme ve yaratıcılık, dijital ortamlarda yaşam boyu öğrenen, yeni şeyler öğrenmeye her zaman açık olan ve dijital araçları farklı işler için yaratıcı bir şekilde kullanan kişiler olmakla ilgilidir.

İşte yaratıcılığınızı geliştirmek ve çevrim içi öğrenmenizi artırmak için beyin fırtınası yapabileceğiniz bazı sorular. Aileniz ve arkadaşlarınızı da beyin fırtınasına dâhil edebilirsiniz:

- Çevrim içi olduğunuz zamanlarda ne kadar yeni bilgi öğreniyorsunuz?
- Çevrim içi olduğunuz zamanlardaki öğrenme deneyiminizi nasıl geliştirebilirsiniz?
- Dijital araçları kullanırken ne kadar yaratıcısınız?
- Dijital dünyada yaratıcılığınızı nasıl geliştirebilirsiniz?

Medya ve Bilgi Okuryazarlığı

Medya ve bilgi okuryazarlığı, dijital medya içeriğini eleştirel bir şekilde anlama ve yorumlama ve fikirlerimizi ifade etmek için dijital teknolojiyi kullanma becerilerimizi geliştirmekle ilgilidir. Medya ve bilgi okuryazarı kişiler, dijital ortamda sahte haber ve yanlış bilginin yaygın olduğunu, bu sebeple tüm çevrim içi içerik ve bilgileri eleştirel bir şekilde değerlendirmek gerektiğini bilirler.

İşte size medya ve bilgi okuryazarı olmanın önemi üzerine düşünmeniz için bazı sorular:

- İnternette okuduğunuz bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek neden önemlidir?
- Kendinizi medya ve bilgi okuryazarı olarak tanımlar mısınız?
- Medya ve bilgi okuryazarı olmak için hangi becerilerinizi geliştirmeniz gerekiyor?

Öz-Değerlendirme Zamanı

Anketler, düşünmek, beyin fırtınası yapmak, tartışmak, kendini geliştirmek ve öz-değerlendirme yapmak için harika araçlardır. **Erişim ve kapsayıcılık, yaratıcılık, medya ve bilgi okuryazarlığı konularında ne kadar yetkinsiniz?**

Ankette yer alan maddeleri kesinlikle bildiginizi veya uyguladığınızı düşünüyorsanız “✓”; eğer bilmediğinizi veya uygulamadığınızı düşünüyorsanız “X” isareti koyun.		Sen
Erişim ve Kapsayıcılık	Dünya nüfusunun ne kadarının bir bilgisayara, tablete veya akıllı telefona erişimi olduğunu biliyorum.	
	Dünya nüfusunun ne kadarının evinde ya da okulunda güvenilir internet erişimi olduğunu biliyorum.	
	Mahallemde halka açık internet erişim noktalarını nerede bulabileceğimi biliyorum (kütüphaneler vb.)	
	“Metinden sese” seçenekleri veya “ekran okuyucular” gibi özel ihtiyaçları olan kişiler için seçenekleri olan dijital araçları ve platformları kullanıyorum. Kapsayıcılığı önemsiyorum.	
	Çevrim içi olduğumda kapsayıcı bir dil ve görseller kullanmaya özen gösteriyorum.	
	İnternette tanıştığım farklı kültürlerden, dillerden, görüşlerden vb. insanlara saygı duyuyorum.	
Öğrenme ve Yaratıcılık	Yeni bilgiler ve beceriler öğrenmek için dijital araçlar (örn. eğitim uygulamaları, çevrimiçi kurslar) kullanıyorum.	
	Sunumlar, videolar ve resimler gibi orijinal içerikler oluşturmak için dijital araçları kullanıyorum.	
	Yeni dijital araçları ve teknolojileri keşfetmeye ve öğrenmeye açığım.	
	Dijital araçları yeni şeyler öğrenmek için kullanmak üzere hedefler belirledim.	
Medya ve Bilgi Okuryazarlığı	Güvenilir bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağımı biliyorum.	
	Ödevlerimde kullanmadan önce internette bulduğum bilginin güvenilirliğini eleştirel bir gözle değerlendiririm.	
	Medya içeriklerindeki ön yargı veya yanlış bilgilendirmeleri fark ederim.	
	Doğruluğunu teyit etmek için bilgileri birden fazla kaynaktan kontrol ederim.	
	Yanlış veya yanıltıcı bilgi paylaşmanın etkilerinin farkındayım.	

Not ettiğiniz her **✓ 1 puan**, her **X 0 puan** değerinde. Puanlarınızı toplayın. Kapsayıcı ve yaratıcı bir medya ve bilgi okuryazarı olma yolunda nerede olduğunuzu görün.

Puan Değerlendirme

12–15 puan arası:

Tebrikler! Kapsayıcı, yaratıcı, medya ve bilgi okuryazarı olmanın önemi ni biliyorsunuz.

8-11 puan arası:

İyi deneme! Ama hâlâ erişim ve kapsayıcılık, öğrenme ve yaratıcılık ile medya ve bilgi okuryazarlığı hakkında bilgi edinmeniz gerekiyor.

0-7 puan arası:

Üzgünüz! Arkadaşlarınızdan, ailenizden ve öğretmenlerinizden öğreneceğiniz daha çok şey var. İşte size yardımcı olacak bazı ipuçları:

- Gönderi, sohbet, mesaj veya e-posta gönderirken her zaman kapsayıcı olmayı unutmayın;
- Dijital araçları kullanırken öğrenmeye ve yaratıcı olmaya hevesli olun;
- Çevrim içi ortamda gördüğünüz veya eriştiğiniz bilgilere karşı her zaman eleştirel olun.

Bu broşür, doğru çıkışı bulmanıza yardımcı olacak “yol gösterici işaretler” varsa labirentte olmanın çok eğlenceli olabileceğini hatırlatmak için tasarlandı. Bilginiz ve becerileriniz, öğrenmek, güçlenmek ve çevrim içi eğlenmek için ihtiyaç duyduğunuz **“yol gösterici işaretlerinizdir”!**

Daha fazla bilgi edinmek için kullanabileceğiniz kaynaklar:

DVE Çocuk Dostu El Kitabı

Bu broşür, genç bir dijital vatandaş olarak haklarınızı ve sorumluluklarınızı öğrenmenize yardımcı olmayı amaçlıyor.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

**T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI**